

Motion

Öppna upp för idéburna aktörer i välfärden

Införandet av såväl lagen om valfrihet (LOV) som lagen om offentlig upphandling (LOU) har i första hand gynnat privata företag i välfärden, inte medborgarna. Illegitima vinstuttag görs på skattebetalarnas bekostnad. Kraven har, gällande LOU, handlat om att man kan ställa vissa krav men att den som därefter pressar priset mest har kunnat vinna kommunala upphandlingar. Detta har i regel skett på bekostnad av arbetsvillkor, arbetsplatssäkerhet, pensionsavsättningar, löner och annat som vi i grunden ansett självklart inom de verksamheter som ligger direkt under en kommunal, landstingskommunal eller statlig verksamhet.

När det gäller LOV har problemet varit något annorlunda eftersom det rört fri etableringsrätt för företagen. Oavsett om en verksamhet behövs i en kommun eller inte så har ett privat bolag kunnat etablera sig för att konkurrera med den kommunala aktören. Detta har lett till en osund konkurrens där exempelvis kommunala skolor och kommunal äldreomsorg behövt ”matcha” de saltade anbud som privata aktörer erbjudit sina så kallade kunder.

Nyligen godkände kammarrätten en ny upphandlingsmodell i Uppsala kommun där man kunde efterlysa enbart idéburna aktörer. När privata bolag överklagade den nya upphandlingsmodellen i Uppsala konstaterade Högsta Förvaltningsdomstolen att man inte avsåg pröva Kammarrättens dom. Detta blev med andra ord ny praxis för upphandlingar på kommunal nivå.

Inom ramen för LOU finns nu således utrymme att kräva att de aktörer som lämnar anbud på en upphandling ska vara idéburna och icke-vinstdrivande aktörer. I Uppsala kommuns fall rörde detta äldreomsorgen, men principen bör gälla generellt och Huddinge kommun bör vara beredda att, liksom Uppsala kommun, pröva frågan rättsligt, om en upphandling inom någon annan del av välfärden kommer i fråga.

De senaste årens fokus på välfärds kriminalitet och missbruk av skattemedel har undergrävt förtroendet för välfärden. Samhällskontraktet mellan en kommun och dess skattebetalare måste vara att pengarna inte går någonstans det de inte är avsedda att gå. Detta rör framför allt frågor om oskäligen vinstuttag. Kammarrättsdomen från Uppsala är en tydlig signal till andra

kommunala aktörer att stoppa vinstuttaget i välfärden på alla områden där det är möjligt i och med att det finns idéburna verksamheter.

Samtidigt är vi medvetna om att det inte finns idéburna verksamheter som är icke-vinstdrivande inom alla de områden där Huddinge kommun idag upphandlar verksamhet genom LOU. Därför är det lämpligt att initialt agera för att öka marknaden för de idéburna verksamheterna genom att upphandla på det sätt som gjorts i Uppsala kommun på de områden där det är möjligt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att:

1. Kommunstyrelsen beslutar att utreda en revidering av upphandlingsmodellen i Huddinge kommun för att släppa in fler idéburna alternativ i välfärden.

Nujin Alacabek

Britt Björneke

Robert Forsman

Leif Tjärnstig

Malin Ahlgren

Anders Törnlund